

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MACIEJ SZPUNAR
prednesené 6. júna 2018¹

Vec C-149/17

**Bastei Lübbe GmbH & Co. KG
proti
Michaelovi Strotzerovi**

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Landgericht München I (Krajinský súd Mníchov I, Nemecko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Autorské právo a s nimi súvisiace práva – Smernica 2001/29/ES – Vymožiteľnosť práv duševného vlastníctva – Smernica 2004/48/ES – Náhrada škody v prípade spoločného používania súborov v rozpore s autorskými právami – Pripojenie na internet dostupné pre rodinných príslušníkov majiteľa – Oslobodenie majiteľa od zodpovednosti bez potreby spresnenia povahy používania pripojenia členom rodiny“

Úvod

1. Aj keď je hmotné právo duševného vlastníctva čiastočne harmonizované v práve Únie, postupy na potlačanie porušovania tohto práva a náhrady škody, ktorá z neho vyplýva, v zásade spadajú do vnútroštátneho práva členských štátov. Právo Únie však stanovuje určité požiadavky nad rámec jednoduchého testu účinnosti, ktorý sa bežne uplatňuje v rámci procesnej autonómie členských štátov.

2. Prejednávaná vec vyvoláva otázku rozsahu týchto požiadaviek a ich spojenia so základnými právami. Táto problematika už bola predložená Súdnemu dvoru, ale prejednávaná vec mu poskytne príležitosť rozvinúť a spresniť svoju judikatúru v tejto oblasti.

Právny rámec

Právo Únie

3. Článok 3 ods. 1 a článok 3 ods. 2 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti² stanovuje:

„1. Členské štáty poskytnú autorom výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať akýkoľvek verejný prenos ich diel, či po drôte alebo bezdrôtovými prostriedkami vrátane sprístupňovania ich diel verejnosti takým spôsobom, aby verejnosť k nim mala prístup z miesta a v čase, ktoré si sama zvolí.

¹ Jazyk prednesu: francúzština.

² Ú. v. ES L 167, 2001, s. 10; Mim. vyd. 17/001, s. 230.

2. Členské štáty ustanovia výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať sprístupňovanie verejnosti po drôte alebo bezdrôtovými prostriedkami takým spôsobom, že verejnosť má k nim prístup z miesta a v čase individuálne zvolenom:

...

b) pre výrobcov zvukových záznamov k ich zvukovým záznamom;

...“

4. Podľa článku 8 ods. 1 a 2 tej istej smernice:

„1. Členské štáty zabezpečia primerané sankcie a opravné prostriedky vo vzťahu k porušovaniu práv a povinností ustanovených v tejto smernici a prijímajú všetky nevyhnutné opatrenia, aby sa tieto sankcie a opravné prostriedky uplatňovali. Takto ustanovené sankcie musia byť účinné, primerané a musia mať odrádzajúci účinok.

2. Každý členský štát prijme nevyhnutné opatrenia, aby zabezpečil, že nositelia práv, ktorých záujmy sú dotknuté konaním porušujúcim právo, ku ktorému dochádza na jeho území, si môžu súdnou cestou vymáhať škody...“

5. Článok 2 ods. 1 a 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva³ stanovuje:

„1. Bez toho, aby boli dotknuté prípadné prostriedky, ktoré sú ustanovené v právnych predpisoch Spoločenstva alebo vnútroštátnych právnych predpisoch, ktoré sú priaznivejšie pre vlastníkov práv, opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy ustanovené touto smernicou sa uplatňujú v súlade s článkom 3 na každé porušenie práv duševného vlastníctva stanovených právom Spoločenstva a/alebo vnútroštátnym právom príslušného členského štátu.“

2. Touto smernicou nie sú dotknuté konkrétne ustanovenia o uplatňovaní práv a o výnimkách obsiahnutých v právnych predpisoch Spoločenstva týkajúcich sa autorského práva a práv príbuzných autorskému právu, najmä... v smernici [2001/29], najmä v jej článkoch 2 až 6 a v článku 8.“

6. Podľa článku 3 tejto smernice:

„1. Členské štáty stanovujú opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy potrebné na zabezpečenie vymožitelnosti práv duševného vlastníctva, ktorých sa týka táto smernica. Tieto opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy musia byť spravodlivé a nestranné a nesmú byť zbytočne zložité alebo nákladné alebo mať za následok príliš dlhé lehoty alebo neoprávnené prieťahy.

2. Tieto opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy musia byť účinné, primerané a odrádzajúce a musia sa uplatňovať takým spôsobom, aby sa predišlo vytváraniu prekážok zákonného obchodu a musia stanovovať záruky proti ich zneužívaniu.“

7. Podľa článku 6 ods. 1 prvej vety tej istej smernice:

„Členské štáty zabezpečia, aby na návrh účastníka, ktorý predložil dostatočne dostupný dôkazný materiál postačujúci na podloženie [jeho] nárokov a ktorý označil dôkazy na podloženie týchto nárokov, ktoré sa nachádzajú v držbe protistrany, príslušné súdne orgány mohli nariadiť, aby druhý účastník taký dôkaz predložil, pokiaľ tým nie je dotknutá ochrana dôverných informácií.“

3 Ú. v. EÚ L 157, 2004, s. 45; Mim. vyd. 17/002, s. 32.

8. Nakoniec podľa článku 13 ods. 1 prvého pododseku smernice 2004/48:

„Členské štáty zabezpečia, aby príslušné súdne orgány na návrh poškodenej strany nariadili porušovateľovi, ktorý sa zapojil do činnosti spojenej s porušovaním nevedome [vedome – *neoficiálny preklad*], alebo s dostatočnými dôvodmi preto, aby o tom vedel, zaplatiť vlastníkovi práv náhradu ujmy úmernú skutočnej ujme, ktorú utrpel v dôsledku porušenia.“

Nemecké právo

9. Ustanovenie § 97 Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte – Urheberrechtsgesetz (zákon o autorskom práve a s ním súvisiacich právach) z 9. septembra 1965 stanovuje:

„1. Voči tomu, kto protiprávne poruší autorské právo alebo iné právo chránené podľa tohto zákona, môže poškodený uplatňovať nárok na skončenie porušenia a v prípade rizika jeho opakovania môže požiadať o vydanie príkazu na zdržanie sa konania. Nárok na zdržanie sa konania existuje aj v prípade, ak porušenie hrozí po prvýkrát.

2. Kto sa porušenia dopustí úmyselne alebo z nedbanlivosti, je povinný nahradiť poškodenému škodu, ktorá mu tým vznikla. Pri výpočte náhrady škody možno zohľadniť aj zisk, ktorý porušením práva dosiahol ten, kto sa dopustil porušenia. Náhrada škody sa môže vypočítavať na základe sumy, ktorú by rušiteľ musel zaplatiť ako spravodlivú odmenu, ak by získal povolenie na využívanie porušeného práva. Autori, vydavatelia vedeckých kníh (článok 70), fotografi (článok 72) a výkonní umelci (článok 73) môžu tiež požiadať o finančnú náhradu nemajetkovej ujmy v primeranej spravodlivej výške.“

Skutkový stav, konanie a prejudiciálne otázky

10. Bastei Lübbe AG, spoločnosť založená podľa nemeckého práva, je ako výrobca zvukových záznamov nositeľom autorských práv a s nimi súvisiacich práv k audio verzii knihy.

11. Pán Michael Strotzer má pripojenie na internet, prostredníctvom ktorého bol tento zvukový záznam 8. mája 2010 poskytnutý na účely jeho stiahnutia neobmedzenému počtu užívateľov v rámci jednej výmennej internetovej burzy (*peer-to-peer*). Znalec presne priradil IP adresu pánovi Strotzerovi.

12. Bastei Lübbe listom z 28. októbra 2010 vyzvala pána Strotzera, aby ukončil porušovanie autorského práva. Táto výzva nebola úspešná, Bastei Lübbe teda podala na Amtsgericht München (Okresný súd Mníchov, Nemecko) žalobu proti pánovi Strotzerovi ako držiteľovi dotknutej IP adresy s cieľom získať peňažnú náhradu škody.

13. Pán Strotzer však spochybňuje, že sa on sám dopustil porušenia autorského práva, a tvrdí, že jeho internetové pripojenie bolo dostatočne zabezpečené. Okrem toho uvádza, že jeho rodičia, ktorí s ním žijú v spoločnej domácnosti, mali tiež prístup k tomuto pripojeniu, ale že podľa jeho vedomostí, nemali toto dielo na svojom počítači, nevedeli o jeho existencii a nepoužívali softvér k online výmennej burze. Okrem toho bol tento počítač v čase predmetného porušenia vypnutý.

14. Amtsgericht München (Okresný súd Mníchov) zamietol žalobu spoločnosti Lübbe Bastei o náhradu škody z dôvodu, že nemožno vychádzať z toho, že sa pán Strotzer dopustil spáchania údajného porušenia autorského práva, keďže uviedol, že jeho rodičia sa taktiež mohli dopustiť predmetného porušenia. Bastei Lübbe následne podala proti tomuto rozhodnutiu odvolanie na Landgericht München I (Krajinský súd Mníchov I, Nemecko), ktorý je vnútroštátnym súdom podávajúcim návrh na začatie prejudiciálneho konania v prejednávanej veci.

15. Vnútroštátny súd sa prikláňa k tomu, že je potrebné konštatovať zodpovednosť pána Strotzera za údajné porušenia autorského práva preto, lebo z jeho tvrdení nevyplýva, že by v čase porušenia využívala internetové pripojenie tretia osoba, a preto skutočne prichádza do úvahy ako osoba, ktorá sa dopustila porušenia práva. Vnútroštátny súd však naráža na judikatúru Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko), ktorá podľa jeho názoru by mohla brániť zaviazaniu žalovaného.⁴

16. Podľa judikatúry Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor), ako ju vykladá vnútroštátny súd, je totiž na navrhovateľovi, aby tvrdil a aby preukázal zásah do autorských práv. Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) navyše zastáva názor, že platí domnienka, že majiteľ internetového pripojenia sa skutočne dopustil takéhoto porušenia, pokiaľ žiadna iná osoba nemohla používať toto internetové pripojenie v čase predmetného porušenia. Ak však internetové pripojenie nebolo dostatočne zabezpečené alebo bolo vedome ponechané k dispozícii iným osobám v čase tohto porušenia, nepovažuje sa to za skutočnosť, že sa majiteľ tohto pripojenia skutočne dopustil uvedeného porušenia.

17. V takom prípade sa však na majiteľa internetového pripojenia vzťahuje podľa judikatúry Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) sekundárne bremeno tvrdenia. Tento majiteľ sa dostatočne vyrovná s týmto sekundárnym bremenom, ak uvedie, že iné osoby, ktorých totožnosť prípadne spresní, mali samostatný prístup k jeho internetovému pripojeniu, a mohli sa preto dopustiť uvádzaného porušenia autorského práva. Ak člen rodiny mal prístup k predmetnému internetovému pripojeniu, majiteľ takéhoto pripojenia však nie je vzhľadom na ochranu manželstva a rodiny, ktorá je zaručená v článku 7 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) a príslušných ustanoveniach nemeckého ústavného práva, povinný poskytnúť doplňujúce spresnenia o čase a povahe používania tohto pripojenia.

18. Za týchto okolností Landgericht München I (Krajinský súd Mníchov I) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

- „1. Má sa článok 8 ods. 1 a 2 v spojení s článkom 3 ods. 1 smernice 2001/29 vykladať v tom zmysle, že sankcie v prípade porušenia práva sprístupniť dielo verejnosti sú „účinné a odradzujúce“ ešte aj vtedy, keď je zodpovednosť majiteľa internetového pripojenia, prostredníctvom ktorého bolo spoločným používaním súborov porušené autorské právo, vylúčená, ak majiteľ pripojenia uvedie aspoň jedného rodinného príslušníka, ktorý mal okrem neho prístup k pripojeniu, bez toho, aby uviedol bližšie podrobnosti, získané príslušným vyšetrovaním, o čase a spôsobe, ako tento rodinný príslušník používal internet?
2. Má sa článok 3 ods. 2 smernice 2004/48 vykladať v tom zmysle, že opatrenia na zabezpečenie vymožitelnosti práv duševného vlastníctva sú „účinné“ ešte aj vtedy, keď je zodpovednosť majiteľa internetového pripojenia, prostredníctvom ktorého bolo spoločným používaním súborov porušené autorské právo, vylúčená, ak majiteľ pripojenia uvedie aspoň jedného rodinného príslušníka, ktorý mal okrem neho prístup k pripojeniu, bez toho, aby uviedol bližšie podrobnosti, získané príslušným vyšetrovaním, o čase a spôsobe, ako tento rodinný príslušník používal internet?“

19. Návrh na začatie prejudiciálneho konania bol doručený Súdnemu dvoru 24. marca 2017. Bastei Lübbe, rakúska vláda a Európska komisia predložili písomné pripomienky. Bastei Lübbe a Komisia sa zúčastnili na pojednávaní konanom 14. marca 2018.

⁴ Vnútroštátny súd cituje najmä rozsudok Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) zo 6. októbra 2016, I ZR 154/15, Afterlife.

Analýza

Úvodné poznámky

20. Komisia vo svojich písomných pripomienkach vyjadruje pochybnosti, pokiaľ ide o relevantnosť prejudiciálnych otázok pre riešenie sporu vo veci samej. Nesúhlasím s nimi.

21. Svojimi prejudiciálnymi otázkami sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či je v súlade s požiadavkou účinnosti opatrení zavedených na účely zabezpečenia dodržiavania autorských práv, ktoré vyplývajú z článku 8 smernice 2001/29 a článku 3 smernice 2004/48, umožniť majiteľovi internetového pripojenia, prostredníctvom ktorého došlo k porušeniam autorských práv⁵, vyhnúť sa zodpovednosti za tieto porušenia založenej na základe domnienky, ak bez bližšieho spresnenia určí člena rodiny, ktorý tiež mal prístup k tomuto pripojeniu. Pochybnosti vnútroštátneho súdu vyplývajú z judikatúry Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) týkajúcej sa prostriedkov nápravy, ktoré majú podľa nemeckého práva k dispozícii nositeľa poškodených autorských práv.

22. Neprináleží Súdnemu dvoru, ale výlučne vnútroštátnym súdom vykladať a uplatňovať vnútroštátnu judikatúru členských štátov. Vyplýva však zo zásady konformného výkladu, že vnútroštátne orgány a súdy majú povinnosť vykladať ustanovenia svojho vnútroštátneho práva v čo najväčšom možnom rozsahu takým spôsobom, aby sa zabezpečil plný účinok práva Únie. Táto požiadavka zahŕňa povinnosť zmeniť ustálenú vnútroštátnu judikatúru, ak nie je v súlade s týmto právom.⁶ Zdá sa teda, že požiadavka konformného výkladu vyžaduje, aby vnútroštátny súd vyložil a uplatnil judikatúru Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor), pokiaľ je to možné, tak, aby sa zabezpečila plná účinnosť povinností vyplývajúcich z práva Únie týkajúcich sa účinnosti prostriedkov nápravy, ktoré sú dostupné pre nositeľov autorských práv. Je nepochybne úlohou Súdného dvora poskytnúť vnútroštátnemu súdu všetky potrebné indície týkajúce sa rozsahu týchto povinností.

23. Preto, ak má vnútroštátny súd pochybnosti o súlade judikatúry Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) v rozsahu, v akom ju vykladá, s požiadavkami vyplývajúcimi z práva Únie, Súdny dvor je samozrejme príslušný, aby určil rozsah týchto požiadaviek. Je potrebné preskúmať dva aspekty tohto problému: pôsobnosť príslušných ustanovení práva Únie a dodržiavanie základných práv pri uplatňovaní týchto ustanovení.

Relevantné ustanovenia smerníc 2001/29 a 2004/48

24. Smernica 2001/29 je pomerne stručná, pokiaľ ide o opatrenia zamerané na zabezpečenie dodržiavania práv, ktoré harmonizuje. Článok 8 tejto smernice sa obmedzuje na to, že vo všeobecnosti ukladá členským štátom, aby stanovili účinné, primerané a odradzujúce sankcie s cieľom stíhať porušovania uvedených práv. Členské štáty musia okrem toho stanoviť v prospech poškodených nositeľov práv možnosť podať žaloby o náhradu škody. Konkrétne opatrenia, ktoré sa majú prijať na splnenie týchto záväzkov, boli ponechané na voľnej úvahe členských štátov.

25. Vzhľadom však na význam práv duševného vlastníctva pre vytvorenie vnútorného trhu normotvorca Únie považoval za nevyhnutné stanoviť podrobnejšie harmonizované pravidlá s cieľom zabezpečiť jednotnú ochranu takýchto práv v celej Únii.⁷ Smernica 2004/48 je napríklad úplne venovaná opatreniam určeným na zabezpečenie dodržiavania práv duševného vlastníctva.

5 Chápem tento pojem ako zahŕňajúci tak samotné autorské práva, ako aj súvisiace práva, ako sú práva výrobcov zvukových záznamov.

6 Pozri naposledy rozsudok zo 17. apríla 2018, Egenberger (C-414/16, EU:C:2018:257, body 71 a 72).

7 Pozri odôvodnenia 1, 8 a 9 smernice 2004/48.

26. Je pravda, že podľa článku 2 ods. 2 smernice 2004/48 sa táto smernica uplatní bez toho, aby boli dotknuté osobitné ustanovenia v oblasti autorského práva, najmä ustanovenia článku 8 smernice 2001/29. Toto ustanovenie preto uprednostňuje pravidlá smernice 2001/29 vo vzťahu k ustanoveniam smernice 2004/48. Z toho však nevyplýva, že by autorské právo ako celok malo byť vylúčené z rozsahu pôsobnosti smernice 2004/48. Článok 2 ods. 1 tejto smernice uvádza, že jeho ustanovenia sa uplatňujú „na každé porušenie práv duševného vlastníctva stanovené právom Spoločenstva a/alebo vnútroštátnym právom príslušného členského štátu“. Autorské právo patrí nepochybne do oblasti duševného vlastníctva, smernica 2004/48 sa na neho uplatňuje s výhradou osobitných ustanovení obsiahnutých v aktoch práva Únie, ktoré sa ho týkajú. Táto smernica okrem toho stanovuje osobitné ustanovenia týkajúce sa autorských práv, najmä v článku 5, ktorý zavádza domnienku autorstva alebo vlastníctva práva súvisiaceho s autorským právom.

27. Článok 8 smernice 2001/29 sa má preto chápať nie ako izolované ustanovenie veľmi všeobecnej povahy, ale skôr ako prvok harmonizovaného systému ochrany práv duševného vlastníctva zavedeného smernicou 2004/48. Tento systém ide nad rámec obyčajnej procesnej autonómie členských štátov tým, že im ukladá konkrétne povinnosti, ktorých dodržiavanie vrátane ich procesného aspektu podlieha kontrole Súdneho dvora, ktorá prekračuje rámec klasickej kontroly zásad ekvivalencie a efektivity. Iný výklad by zbavil smernicu 2004/48 dôvodu jej existencie, lebo nepridáva nič k povinnosti, ktorá už prináleží členským štátom na základe zásady efektivity, zabezpečiť potrebný účinok hmotnoprávných ustanovení práva Únie v oblasti duševného vlastníctva. Bolo by totiž nelogické domnievať sa, že by normotvorca Únie vypracoval smernicu zloženú z povinností, ktoré by mohli byť zbavené akéhokoľvek obsahu vďaka procesným pravidlám členských štátov. Okrem toho má smernica 2004/48 vlastný rozsah pôsobnosti, keďže sa podľa jej článku 2 ods. 1 vzťahuje nielen na ochranu práv duševného vlastníctva harmonizovaných na úrovni práva Únie, ale aj na práva stanovené v právnych predpisoch členských štátov. Táto smernica by teda nemala byť obmedzená len na jednoduchú konkretizáciu všeobecnej zásady efektivity ochrany práv priznaných právom Únie, ktorá sa uplatňuje v rámci procesnej autonómie členských štátov v prípade absencie osobitných ustanovení v práve Únie.

28. Ak teda článok 8 ods. 2 smernice 2001/29, doplnený a v tejto súvislosti spresnený článkom 13 ods. 1 smernice 2004/48, upravuje právo poškodeného nositeľa práv podať žalobu o náhradu škody, znamená to podľa môjho názoru povinnosť ustanoviť a uplatniť vo vnútroštátnom právnom poriadku mechanizmy skutočne umožňujúce nositeľom práv získať náhradu škody. Ak konkrétne procesné mechanizmy, určené na vykonávanie týchto smerníc, patria do právomoci členských štátov, ich účinnosť podlieha kontrole Súdneho dvora. Na rozdiel od toho, čo tvrdí Komisia vo svojich pripomienkach, sa táto kontrola neobmedzuje len na otázku, či je prakticky nemožné alebo neprimerane ťažké získať náhradu škody, lebo za normálnych okolností sa toto posúdenie vykonáva v rámci preskúmania dodržania zásady efektivity. Kontrola dodržiavania povinností vyplývajúcich z týchto smerníc vyžaduje výklad ich ustanovení z hľadiska ich potrebného účinku.

29. Vo veci samej ide o porušovania práva na sprístupňovanie verejnosti, ku ktorému došlo prostredníctvom internetu. Pre nositeľov práva, ktoré bolo predmetom takéhoto porušovania, je náročné identifikovať rušiteľov a dokázať ich účasť. Porušenia, ku ktorým dochádza prostredníctvom internetu, nezanechávajú nijaké materiálne stopy⁸ a umožňujú do určitej miery chrániť anonymitu vinníkov. Jedinou indíciou, ktorú je zvyčajne možné objaviť, je IP adresa, prostredníctvom ktorej došlo k porušeniu práv. Táto identifikácia majiteľa IP adresy, aj keď je presná, nepredstavuje dôkaz o zodpovednosti určitej osoby, najmä ak internetové pripojenie bolo prístupné viacerým osobám.

8 Na rozdiel napríklad od predaja falšovaného tovaru.

30. Z tohto dôvodu vnútroštátne právne úpravy často stanovujú opatrenia na zmiernenie dôkazného bremena, ktoré spočíva na nositeľoch poškodených autorských práv. Takéto opatrenie môže mať predovšetkým formu prezumpcie viny majiteľa internetového pripojenia za porušenia, ku ktorým došlo z jeho IP adresy. Tieto opatrenia umožňujú zabezpečiť efektivitu práva nositeľov práv požadovať náhradu škody v prípadoch porušení, ku ktorým došlo prostredníctvom internetu. Podľa informácií uvedených v návrhu na začatie prejudiciálneho konania takáto domnienka bola zavedená do nemeckého právneho systému prostredníctvom judikatúry.

31. Povinnosť zaviesť takúto domnienku nie je výslovne stanovená ani v ustanoveniach smernice 2001/29, ani v ustanoveniach smernice 2004/48. Ak je však toto opatrenie hlavným prostriedkom stanoveným vnútroštátnym právom s cieľom zabezpečiť účinnosť práva na náhradu škody uvedeného v článku 8 ods. 2 smernice 2001/29, musí sa uplatňovať konzistentne a účinne. Toto opatrenie by nemohlo dosiahnuť svoj cieľ, ak by bolo príliš jednoduché vylúčiť prezumpciu viny a ak by poškodený nositeľ práv bol ponechaný bez ďalšej možnosti uplatniť svoje právo na náhradu spôsobenej škody. Toto právo by sa stalo iluzórne.

32. Ak teda článok 8 ods. 2 smernice 2001/29 nestanovuje ani konkrétny prostriedok na zabezpečenie efektivity práva na náhradu škody, podľa môjho názoru z toho vyplýva, že opatrenia, ktoré existujú, sa majú uplatňovať jednotne a účinne. V tejto súvislosti vnútroštátne súdy zohrávajú kľúčovú úlohu pri posúdení dôkazov a zvážení rôznych dotknutých záujmov.

33. Z toho vyplýva, že ak má vnútroštátny súd pochybnosti, pokiaľ ide o výklad a uplatnenie judikatúry Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) týkajúcej sa zodpovednosti a povinností majiteľov internetového pripojenia, musí uprednostniť riešenie, ktoré umožňuje čo najlepšie zabezpečiť účinnosť ochrany práv duševného vlastníctva.

Ochrana základných práv

34. Zdá sa, že problém vnútroštátneho súdu pri uplatňovaní judikatúry Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) spočíva v odvolaní sa na zásadu ochrany rodinného života s cieľom obmedziť povinnosť majiteľa internetového pripojenia poskytnúť informácie týkajúce sa osoby, ktorá sa mala dopustiť porušenia autorských práv. Ak by teda uvedený majiteľ pripojenia uviedol, že iné osoby mohli mať prístup k tomuto pripojeniu, nie je povinný ani prezradiť ich identitu, ani poskytnúť ďalšie spresnenia, lebo takáto povinnosť by predstavovala neodôvodnený zásah do jeho rodinnej sféry.

35. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že pri uplatňovaní ustanovení smerníc 2001/29 a 2004/48 sú členské štáty prirodzene viazané ustanoveniami Charty. Právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života je chránené článkom 7 tejto Charty. V sporoch týkajúcich sa autorského práva však právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života môže konkurovať základnému vlastníckemu právu, ktoré je zakotvené v článku 17 Charty. Duševné vlastníctvo je výslovne uvedené v odseku 2.

36. Okrem toho Súdny dvor už mal príležitosť zdôrazniť, že právo na informácie žalobcu v rámci žaloby týkajúcej sa ochrany práv duševného vlastníctva patrí do práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného článkom 47 Charty a umožňuje tak zabezpečiť účinnú ochranu práva duševného vlastníctva.⁹

⁹ Rozsudok zo 16. júla 2015, Coty Germany (C-580/13, EU:C:2015:485, bod 29).

37. V takejto situácii, kde si konkurujú rôzne základné práva, prislúcha vnútroštátnym orgánom a súdom, aby zabezpečili spravodlivú rovnováhu medzi týmito právami.¹⁰ Je tiež možné, že potrebné zosúladienie požiadaviek súvisiacich s ochranou rôznych základných práv musí byť vykonané na úrovni práva Únie, najmä Súdny dvorom pri výklade tohto práva.¹¹

38. V rámci tohto výkonu zosúladienia je vhodné rešpektovať obsah podstaty predmetných základných práv. Súdny dvor teda rozhodol, že je v rozpore ako so základným vlastníckym právom, tak aj s právom na účinný prostriedok nápravy umožniť bankovej inštitúcii odvolávať sa v mene práva na ochranu osobných údajov, zakotveného v článku 8 Charty, na bankové tajomstvo na účely odmietnutia poskytnutia údajov o majiteľovi účtu, ktoré by umožnili podať proti nemu žalobu týkajúcu sa ochrany práv duševného vlastníctva.¹²

39. Bolo by možné použiť analogickú úvahu týkajúcu sa vzájomnej závislosti medzi právom duševného vlastníctva a právom na účinnú súdnu ochranu na jednej strane a právom na rešpektovanie rodinného života na druhej strane.

40. Ak by právo, priznané majiteľovi internetového pripojenia v mene ochrany rodinného života, odmietnuť poskytnúť podrobné informácie o osobách, ktoré sa mohli dopustiť porušenia autorského práva, malo v praxi zabrániť nositeľovi uvedených práv získať náhradu spôsobenej škody, zasahovalo by to do základnej podstaty práva duševného vlastníctva tohto nositeľa. V takomto prípade by vlastnícke právo malo mať prednosť pred právom na rešpektovanie rodinného života. Naopak, ak by sa mal takýto zásah do rodinného života považovať za neprípustný vnútroštátnym súdom, je to majiteľ internetového pripojenia, ktorý by mal niesť zodpovednosť za porušenia autorského práva. Takáto sekundárna zodpovednosť je zrejme možná podľa nemeckého práva.¹³ Pred založením zodpovednosti majiteľa internetového pripojenia by prináležalo ešte vnútroštátnemu súdu overiť, či na účely dosiahnutia náhrady škody neexistujú iné procesné prostriedky umožňujúce nositeľovi poškodených autorských práv identifikovať osoby, ktoré sa dopustili porušenia.¹⁴

41. Navyše sa mi zdá, že dve ďalšie ustanovenia Charty sa ešte môžu zohľadniť pri vykonávaní zväzenia základných práv.

42. V prvom rade ide o článok 20 Charty, ktorý zakotvuje rovnosť pred zákonom. Podľa informácií poskytnutých spoločnosťou Lübbe Bastei v jej pripomienkach približne 70 % internetových pripojení v Nemecku sú „rodinné pripojenia“, t. j. používané v rodinnom prostredí. Zostáva teda 30 % pripojení, ktoré sa nepoužívajú v takomto kontexte, z ktorých mnohé sú pravdepodobne v držaní osôb, ktoré žijú samy. Ak by pripojenie na internet v rodine umožňovalo ľahko sa vyhnúť zodpovednosti za porušovanie autorských práv, viedlo by to k menej priaznivému zaobchádzaniu s osobami žijúcimi samostatne, ktoré neumožňujú iným členom rodiny pripojiť sa na ich internet. Ak sa osoby žijúce v rodine nenachádzajú z hľadiska práva na rešpektovanie rodinného života v rovnakej situácii ako osoby žijúce samostatne, takýto rozdiel v situáciách neexistuje, pokiaľ ide o zodpovednosť za porušovanie autorského práva. Samotná skutočnosť spolužitia s ostatnými členmi rodiny nemôže automaticky spôsobiť vylúčenie tejto zodpovednosti.

10 Rozsudok z 15. septembra 2016, *Mc Fadden* (C-484/14, EU:C:2016:689, bod 84).

11 Rozsudok zo 16. júla 2015, *Coty Germany* (C-580/13, EU:C:2015:485, bod 33).

12 Rozsudok zo 16. júla 2015, *Coty Germany* (C-580/13, EU:C:2015:485, body 37 až 41).

13 Pozri rozsudok Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) z 30. marca 2017, I ZR 19/16 *Loud*, vydaný po podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania v tejto veci.

14 Pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júla 2015, *Coty Germany* (C-580/13, EU:C:2015:485, bod 42).

43. V druhom rade článok 54 Charty stanovuje zákaz zneužitia práv, ktoré sú v nej uznané. Je pravda, že tento článok je namierený hlavne proti aktom, ktoré sa pod zámienkou práv uznaných Chartou v skutočnosti snažia bojovať proti základným právam a za ich odstránenie.¹⁵ Je zrejmé, že porušenie práva duševného vlastníctva nepredstavuje akt takejto povahy.

44. To znamená, že zákaz zneužitia práva je už dávno jednou zo všeobecných zásad práva Únie.¹⁶ Podľa tejto zásady sa osoby podliehajúce súdnej právomoci nemôžu zneužívajúcim spôsobom dovoľávať noriem práva Únie s úmyslom získať výhody, ktoré z nich vyplývajú, bez toho, aby sa dosiahol cieľ týchto noriem.

45. V konaní vo veci samej pán Strotzer tvrdí, že ho nemožno považovať za zodpovedného za porušovanie autorských práv, ku ktorému došlo prostredníctvom jeho internetového pripojenia, lebo iné osoby, a to jeho rodičia, majú rovnako prístup k tomuto pripojeniu. Okrem toho tvrdí, že jeho rodičia nemajú nijakú vedomosť o softvéri použitom pri spáchaní tohto porušenia ani nemajú na svojom počítači dielo, ktoré bolo protiprávne sprístupnené verejnosti.

46. Je teda úlohou vnútroštátneho súdu overiť, či pán Strotzer nezneužíva právo na ochranu rodinného života tým, že sa odvoláva nie s cieľom chrániť svojich rodinných príslušníkov proti novej zodpovednosti za porušovanie autorských práv, s ktorým nemajú zjavne žiadnu spojitosť, ale len s cieľom vyhnúť sa svojej vlastnej zodpovednosti za toto porušenie. Ak by tomu tak bolo, právo na ochranu rodinného života by nemalo brániť ochrane duševného vlastníctva nositeľov týchto autorských práv.

Návrh

47. S prihliadnutím na predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky, ktoré mu položil Landgericht München I (Krajinský súd Mníchov I), takto:

Článok 8 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti a článok 13 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva sa majú vykladať v tom zmysle, že neukladajú povinnosť zaviesť vo vnútroštátnom práve členských štátov domnienku zodpovednosti majiteľov internetového pripojenia za porušenie autorských práv, ku ktorému došlo prostredníctvom tohto pripojenia. Ak však vnútroštátne právo stanovuje takúto domnienku na účely zabezpečenia ochrany uvedených práv, musí sa uplatniť koherentne s cieľom zabezpečiť účinnosť tejto ochrany. Právo na rešpektovanie rodinného života, zakotvené v článku 7 Charty základných práv Európskej únie nemožno vykladať tak, že zbavuje nositeľov práv akejkolvek reálnej možnosti ochrany ich práva duševného vlastníctva zakotveného v článku 17 ods. 2 Charty základných práv.

15 Pozri WOODAS, L.: „Article 54 – Abuse of Rights“. In: PEERS, S., HERVEY, T. K., KENNER, J. a i. (vyd.): *The EU Charter of Fundamental Rights: A Commentary*, Hart Publishing, Oxford-Portland (Oregon), 2014, s. 1539 – 1559.

16 Pozri, pokiaľ ide o nedávne uplatnenie, rozsudok zo 6. februára 2018, Altun a i. (C-359/16, EU:C:2018:63, bod 48 a nasl.).